

Izr. prof. dr. Peter Kvaternik (1950–2020)

V četrtek, 19. novembra 2020, je po daljši bolezni umrl msgr. dr. Peter Kvaternik, upokojeni izredni profesor pastoralne teologije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Rojen je bil 27. januarja 1950 v Šmarati v župniji Stari trg pri Ložu.

Mašniško posvečenje je prejel 29. junija 1974 v Ljubljani. Pastoralno je deloval v župniji Šmarje - Sap, od koder ga je škof Lenič poslal za župnika v župnijo Škofljica. V tej župniji je deloval najdlje, bil je prvi župnik v novoustanovljeni župniji (novembra 1976). Na Škofljici je začel graditi župnijsko občestvo, hkrati pa tudi novo cerkev sv. Cirila in Metoda. Čez deset let, oktobra 1986, jo je nadškof Alojzij Šuštar posvetil. Kot župnik je ostal na Škofljici do leta 1994. Zatem je bil 25 let postulator v postopku za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja, voditelj pastoralne službe nadškofije Ljubljana, arhidiakon in izredni profesor na Teološki fakulteti.

Doktoriral je leta 2000. Naslov disertacije je *Življenje brez časti, svobode in moči. Vpliv komunizma na pastoralno delovanje Cerkve v ljubljanski nadškofiji*. Med izvirnimi znanstvenimi članki najdemo tudi prispevek z naslovom „Pastoralno prenavljanje Cerkve: škofijska sinoda v pozabi“ (v *Bogoslovnem vestniku*). Vse to kaže, da si je pri svojem delu in poslanstvu prizadeval iskati ‚mostove‘ med naukom Cerkve, pastoralnimi dokumenti in konkretnim pastoralnim življenjem. Glede na svojo razgledanost in vpogled v življenje Cerkve je videl, slutil in sanjal konkretizacijo idej v pastoralni praksi. Ob tem veliko bolj razumemo sklepne besede v navedenem članku: »Po eni strani gre za neznanje o tem, kako družbeni in cerkveni procesi po svojih zakonitostih potekajo, po drugi strani pa za nemoč, da bi sprejete sklepe spravili v konkretno prakso. Za to je v precejšnji meri kriva pomanjkljiva kadrovska zasedenost in organiziranost pastoralnih institucij, pa tudi neusposobljenost za dolgoročnejše načrtovanje in organsko izvajanje začrtanih smernic.« Izhajajoč iz tega, lahko potrdimo, da sta bili ta njegova želja in zahteva vodilo za pedagoško delo na fakulteti, na kateri je vodil katedro za pastoralno teologijo in raziskoval nova področja pastoralnega delovanja danes. Ob predstavitvi njegovega dela na fakulteti ne moremo mimo njegove spletne strani, na kateri so morali študentje objavljati in komentirati različne pastoralne prijeme in prakse.

Peter Kvaternik je bil povezan tudi s tednikom *Družina*. Pisal je pridige za stran duhovnosti, leta 2000 pa je prevzel uredništvo revije *Cerkev v sedanjem svetu* (CSS) in jo urejal do leta 2014. V CSS je tudi sam napisal številne članke, ki zadevajo različna področja pastoralnega delovanja: vodenje župnije, poslanstvo župnika in

njegovega dela z najožjimi sodelavci. Pisal je o novi evangelizaciji, o malih občestvih, o pastoralnem pomenu ustanavljanja novih škofij, o cerkvenih dokumentih, ki zadevajo pastoralno področje, o pastoriali v novih časih, o zakramentih kot pastoralni priložnosti za novo evangelizacijo, o nalogah Cerkve na Slovenskem po papeževem obisku, o ŽPS, o mladih in o njihovem vključevanju v pastoralo ... Ob prebiranju člankov in najrazličnejših prispevkov Petra Kvaternika vidimo, da je bil pastoralni teolog ‚širokega formata‘. Glede na to, da je izhajal iz prakse (sam je bil kaplan, župnik ...), vidimo, da je imel pred očmi celostno pastoralno problematiko. Znal je videti stvari, ki delujejo, ki so dobre, znal pa je pogledati tudi v prihodnost in nakazati smeri, v katerih bi se obstoječe dobre prakse lahko nadgradile.

Ob predaji urednikovanja je zapisal, da je za pretvorbo posameznih idej in zamisli (sad Škofijskega pastoralnega sveta, Slovenskega pastoralnega sveta in drugih) v praktično pastoralno ravnanje treba imeti veliko potrpljenja in pa ‚orodij‘. Eno od orodij je videl prav v reviji Cerkve v sedanjem svetu.

Prav tako je sodeloval pri vseh pomembnih pastoralnih dogodkih v Cerkvi na Slovenskem (Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem, oblikovanje Sklepnega dokumenta Plenarnega zbora, Pridite in poglejte, Slovenski pastoralni načrt, pastoralni pogled na »nastajanje novih škofij v Sloveniji ...). Študiral je na Dunaju pri prof. Paulu M. Zulehnerju, enem vodilnih pastoralnih teologov v Evropi. Tudi po študiju je ostal povezan z njim in z drugimi, ki se združujejo v društvo pastoralnih teologov vzhodne in srednje Evrope. Tako je s svojo mednarodnostjo bogatil slovenski pastoralni prostor.

Bolezen je ‚prekrižala‘ njegove življenjske načrte in sanje. Sam je na spletni strani zapisal:

»Čas, ki je bil prej posvečen pastoriali in teologiji, sem moral prvenstveno posvetiti skrbi za zdravje in ohranitev človeka vrednega življenja. Tako rekoč čez noč so se življenjske koordinate povsem obrnile /.../ Najpomembnejše spoznanje ob tem pa je: vsa tri osnovna človekova področja življenja, telesno, duševno in duhovno, potrebujejo sorazmerno veliko pozornost in skrb, kajti le tako se človek lahko kolikor toliko normalno razvija. V Cerkvi prepogosto srečujemo mišljenje, da je samo delo na duhovnem področju tisto, ki nekaj šteje in je vredno pozornosti. Skrb za zdravo telo ni za Cerkve nekaj manjvrednega, ampak je predpogoj za vse ostalo.«

Pokojni je do letošnjega poletja ob stalni pomoči in negi sorodnikov prebival na svojem domu na Ciril-Methodovem trgu, umrl pa je v Domu Janeza Krstnika v Trnovem.

Andrej Šegula